

בריסל, 10 במרץ, 2010

תשובה: הגבלת חופש פעולתם של פעילים וארגוני זכויות אדם ישראלים הפועלים בישראל ובשטחים הכבושים.

אנו, ארגוני זכויות אדם, וסיוע הומניטרי בינלאומיים* מבקשים להביע את דאגתנו העמוקה בנוגע לניסיונות ההגבלה שעושה ממשלת ישראל כנגד מרחב פעולתם וחירותם של ארגוני החברה האזרחית בישראל, הפועלים בישראל ובשטחים הכבושים. ניסיונות אלה מבקשים ליצור דה-לגיטימציה כנגד עשייתם של ארגוני החברה האזרחית ולהגביל בחומרה רבה את פעילותם. ניסיונות אלה מהווים איום ברור על מאפייניה הדמוקרטיים של ישראל כמו גם על עשייתם של פעילי זכויות האדם. בשל כך, אנו קוראים לאיחוד האירופאי ולמדינות החברות בו, לתת את הדעת לנושא בדחיפות ולהביע את עמדתן.

הצעת חוק לפגיעה במימון חוץ לארגונים ישראליים

ב- 14 בפברואר 2010, עברה בקריאה ראשונה בכנסת הצעת חוק בגיבוי ממשלתי. בתואנה כי מדובר בניסיון להגדיל את השקיפות שבמימון שמקבלים ארגונים חוץ-ממשלתיים מצד גורמים זרים, מבקשת הצעת החוק להגביל למעשה את חירותם של ארגוני החברה האזרחית הישראלית. הצעת החוק מדגישה כי כל ארגון "המבקש להשפיע על דעת הקהל בישראל", יוגדר כ"ארגון פוליטי" ולא יוכל עוד להיות מוגדר כעמותה או ארגון ללא מטרות רווח. ארגונים אלה יידרשו להירשם אצל רשם המפלגות, ויאבדו את מעמדם כפטורים ממס. זאת ועוד, כל דובר מטעם כל אחד מארגונים אלה, יידרש להצהיר בכל הופעה פומבית, כי הוא מייצג ארגון אשר מקבל כסף מ"ישות פוליטית זרה". העונש המוגדר בהצעת החוק לארגונים אשר לא יצייתו, נע בין קנס לתקופת מאסר.

למעשה, מה שמבקשת לעשות הצעת חוק זו הינו להפחיד וליצור דה-לגיטימציה ציבורית לארגונים אלה, ולהגביר את פיקוח המדינה על אותם ארגונים לא-ממשלתיים. יש להבהיר כי בפועל, אין צורך בחקיקה כזו מאחר וכל ארגון בלתי ממשלתי בישראל כבר מחויב לפרסם באתר האינטרנט שלו את רשימת כל הגורמים התורמים לפעילותו כמו גם מידע פיננסי נוסף, וכן הארגונים כבר מחויבים להעביר דיווח שנתי לממשלה, תוך ציון התרומות שקיבלו ממשלות זרות, ומטרת תרומות אלה. זאת ועוד, הצעת חוק זו תגביל במידה רבה את יכולתם של הארגונים לקבל מימון זר.

וועדת החוקה של הכנסת מתכננת לקיים הצבעה בעניין החוק ב- 17 במרץ 2010. בהתחשב בהרכב הפוליטי בכנסת, סביר להניח כי הצעת החוק תאומץ.

צורות אחרות של הטרדה כלפי ארגוני זכויות אדם

הצעת חוק זו מצטרפת לקמפיין רחב בהרבה, שמובל על ידי ארגוני ימין קיצוני. הקמפיין מתקיים לצד צורות נוספות של הטרדה והגבלה כנגד ארגוני החברה האזרחית, לרבות מעצר של פעילים שלקחו חלק בהפגנות בלתי אלימות נגד המלחמה בעזה, נגד חומת ההפרדה בגדה המערבית, ונגד הרס בתי פלסטינים וגירוש פלסטינים ממזרח ירושלים. בהקשר זה יש לציין גם את הצעת החוק נגד מסתננים אשר גם היא מגובה על ידי הממשלה ועדיין נמצאת בדיונים בכנסת. המגבלות במסגרת חוק המסתננים יאפשרו להטיל עונשי מאסר של עד שבע שנים למתנדבים ולעובדים בארגוני סיוע ישראליים אשר סיפקו מקלט לפליטים או למהגרים שנכנסו לישראל באופן שאיננו מוסדר.

* Aprovech, CIDSE, Front Line, the Euro-Mediterranean Human Rights Network (EMHRN), the International Rehabilitation Council for Torture Victims (IRCT) and the Observatory for the Protection of Human Rights Defenders, a joint program of the International Federation for Human Rights (FIDH) and the World Organisation Against Torture (OMCT),

מאמצים חדשים אלה לפגוע בעבודתם של פעילים וארגוני זכויות אדם, ישראלים ובינלאומיים, שייכים לדפוס מתמשך של הטרדה מצידה של ממשלת ישראל כנגד אלה הנלחמים למען זכויות האדם של פלסטינים, תוך ביצוע מעצרים ומאסרים שרירותיים, הגבלות על חופש התנועה והגבלות על נידות בינלאומית.

לאור הקווים המנחים של האיחוד האירופאי בנוגע למגינים על זכויות אדם, אשר מכירים בחשיבות שב"הבטחת בטיחותם של המגינים על זכויות אדם", ולאור סעיף 2 להסכם בין ישראל והאיחוד האירופאי אשר גורס כי "היחסים בין הצדדים כמו גם תנאי ההסכם עצמו, יהיו מבוססים על כיבוד זכויות האדם ועקרונות הדמוקרטיה אשר מנחים את המדיניות הפנימית והבינלאומית ומהווים מרכיב יסודי בהסכם", אנו קוראים לאיחוד האירופאי ולמדינות החברות בו, לדרוש מישראל:

- להפסיק להפליל ולהצר את צעדיהם של ארגוני החברה האזרחית בישראל ולכבד את זכותם להתאגד ואת חירותם להתבטא.
- להסיר את הצעת החוק "מימון זר" ולהימנע מהצגת כל חוק אחר אשר יאלץ ארגונים עצמאיים להגדיר את עצמם כ"פוליטיים", ואשר יסכן את המימון הזר שארגונים אלה מקבלים.

אנו, הארגונים החתומים על מכתב זה, קוראים לאיחוד האירופאי להעלות את הנושאים שצוינו לעיל אל מול הדרגים הפוליטיים הבכירים ביותר במדינת ישראל, בין היתר גם במהלך ביקורה של הנציבה העליונה של מדיניות החוץ והבטחון של האיחוד האירופי וסגנית נשיא הנציבות האירופית אשטון בישראל באמצע מרץ ובמועצת האיגוד של האיחוד האירופאי וישראל שעתידה להתכנס ב- 23 במרץ 2010. ברצוננו להזכיר כי בעבר, כשמדינות מזרח תיכוניות אחרות אימצו צעדים שכוונו להגבלת התקצוב והעבודה של ארגוני החברה האזרחית, האיחוד האירופאי הביע את חששותיו מן המהלך וגינה את הצעדים הללו. אנו קוראים גם לאשטון להיפגש עם ארגוני החברה האזרחית במהלך ביקורה בישראל.

אנו מביעים את תקוותנו הכנה שתיקחו את בקשתנו לתשומת ליבכם.

בברכה,

מרי ללור, מנהלת Front Line

רוב ואן דרימלן, מזכ"ל אפרודב

כאמל ג'נדובי, נשיא רשת זכויות האדם האירו בריטה סידהוף, מזכ"ל המועצה הבינלאומית ל
תיכונות עיניים קורבנות עיניים

EURO-MEDITERRANEAN HUMAN RIGHTS NETWORK
RÉSEAU EURO-MÉDITERRANÉEN DES DROITS DE L'HOMME
الشبكة الأوروبية - المتوسطية لحقوق الإنسان

סוהיר בלחסן, נשיא, האיחוד הבינלאומית לזכויות
אריק סוטס, מזכ"ל, הארגון העולמי נגד עינויים

ברנד נילס, מזכ"ל CIDSE

